

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U004164

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-11-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Казюк Микола Іванович

2. Mykola I. Kaziuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 032

Назва наукової спеціальності: Історія та археологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 032 Історія та археологія

Дата захисту: 08-01-2026

Спеціальність за освітою: "Публічне управління та адміністрування"

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 11389

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 03.29, 03.01, 03.09

Тема дисертації:

1. "Українське представництво у Віденському парламенті (1897–1907 рр.)"
2. "Ukrainian representation in the Viena Parliament (1897–1907)"

Реферат:

1. Актуальність теми дослідження зумовлена необхідністю всебічного аналізу участі українців у парламентському житті Австро-Угорської монархії як одного з ключових етапів формування модерної української політичної культури та національної ідентичності. Період 1897–1907 рр. є надзвичайно важливим у контексті становлення українського політичного руху, оскільки характеризується реформуванням виборчої системи, активізацією партійного життя, розширенням політичної участі та поступовим утвердженням парламентаризму як інструменту захисту національних інтересів. Аналіз діяльності українських депутатів у Віденському парламенті дозволяє глибше зрозуміти механізми інтеграції українців у загальноімперський політичний простір, простежити етапи розвитку національного представництва та визначити особливості формування української політичної еліти на межі XIX–XX ст. Проаналізовано історіографії, джерельній базі та методології дослідження. Здійснено ґрунтовний аналіз наукових праць українських, польських, австрійських

і радянських істориків, виявивши еволюцію підходів до проблеми українського парламентаризму. Показано, що до 1939 р. дослідження носили переважно описовий і публіцистичний характер; у радянський період домінував ідеологічний класовий підхід; а після 1991 р. сформувався новий науковий дискурс, зорієнтований на розуміння українського парламентського представництва як чинника націєтворення. Джерельна база дослідження включає стенографічні протоколи засідань Віденського парламенту, матеріали виборчих комісій, урядові документи, публікації у пресі («Діло», «Руслан», «Буковина»), мемуари та листування депутатів. Значну увагу приділено критиці джерел та аналізу їх достовірності. У методологічному плані робота спирається на принципи історизму, об'єктивності, системності та міждисциплінарного підходу, що поєднує політичну, соціально-економічну та культурологічну перспективи. Застосування просопографічного методу дозволило створити колективний соціально-демографічний портрет українських парламентарів. Подано всебічний аналіз участі українців у виборчих кампаніях до Віденського парламенту. Розкрито особливості структури парламенту та еволюцію виборчого законодавства, показано механізми функціонування куріальної системи, що обмежувала представництво національних меншин. Детально висвітлено виборчі кампанії 1897 і 1900 років, які відзначилися активізацією українського електорату та зростанням організаційної зрілості політичних сил. Показано, як українські партії, попри адміністративний тиск і польську гегемонію, змогли здобути вагомий політичний результат і посилити своє представництво у Відні. Значна увага приділена соціально-демографічному складу депутатського корпусу: більшість представників походила з середовища духовенства, інтелігенції та дрібної буржуазії, що визначало політичну спрямованість і пріоритети українського руху. Українські парламентарі поступово набували досвіду політичної діяльності, перетворюючись на впливову силу в межах багатонаціональної держави. Проаналізовано соціально-економічну проблематику у діяльності українських парламентарів. Показано, що вони активно порушували питання захисту соціальних і економічних прав українського населення, насамперед селянства – головної опори національного руху. У парламентських дебатах депутати виступали за податкову реформу, справедливий розподіл бюджетних коштів, розвиток дрібного промислу та кредитної кооперації. Особливе місце займало аграрне питання: українські парламентарі виступали проти земельної монополії великих власників, домагалися доступу селян до кредитних ресурсів, створення сільськогосподарських спілок і кооперативів. Їхня діяльність сприяла не лише соціальному захисту українського населення, але й становленню програмних засад української політичної демократії, орієнтованої на соціальну справедливість та економічну модернізацію. Досліджено боротьбу українських депутатів за національні права, культурну автономію та розширення парламентського представництва. Особливу увагу приділено їх участі у дискусіях щодо виборчої реформи, яка передбачала поступовий перехід від куріальної системи до загального виборчого права для чоловіків. Показано, що українські парламентарі розглядали цю реформу як ключ до демократизації політичного життя і розширення можливостей для участі українців у державному управлінні. Розкрито також їх боротьбу за мовну рівноправність, розвиток української освіти та місцевого самоврядування. Увагу зосереджено на парламентських ініціативах щодо розширення мережі українських шкіл, заснування українського університету у Львові, захисту права на використання української мови у судах і державних установах. Діяльність українських депутатів у парламенті мала виразний національно-визвольний характер і сприяла консолідації української еліти навколо ідеї політичного самоствердження.

2. The relevance of the research topic is determined by the necessity of a comprehensive analysis of the participation of Ukrainians in the parliamentary life of the Austro-Hungarian Monarchy as one of the key stages in the formation of modern Ukrainian political culture and national identity. The period of 1897–1907 is particularly important in the context of the development of the Ukrainian political movement, as it is marked by electoral reforms, the activation of party life, the expansion of political participation, and the gradual establishment of parliamentarism as an instrument for defending national interests. The analysis of the activities of Ukrainian deputies in the Viennese Parliament provides a deeper understanding of the mechanisms of Ukrainians' integration into the imperial political sphere, traces the stages of development of national representation, and reveals the specific features of the formation of the Ukrainian political elite at the turn of the 19th and 20th centuries. The

dissertation analyzes the historiography, source base, and methodological framework of the study. A comprehensive review of scholarly works by Ukrainian, Polish, Austrian, and Soviet historians reveals the evolution of approaches to the problem of Ukrainian parliamentarism. It is shown that studies prior to 1939 were mainly descriptive and journalistic in nature; during the Soviet period, they were dominated by an ideological and class-based approach; while after 1991, a new academic discourse emerged, focused on understanding Ukrainian parliamentary representation as a nation-building factor. The source base of the research includes stenographic records of the Viennese Parliament, materials of electoral commissions, government documents, periodicals ("Dilo," "Ruslan," "Bukovyna"), memoirs, and correspondence of deputies. Particular attention is given to the critical evaluation and verification of sources. Methodologically, the work is based on the principles of historicism, objectivity, and interdisciplinarity, combining political, socio-economic, and cultural perspectives. The application of the prosopographic method made it possible to construct a collective socio-demographic profile of Ukrainian parliamentarians. The dissertation presents a comprehensive analysis of the participation of Ukrainians in the parliamentary elections to the Viennese Parliament. It explores the institutional structure of the parliament, the evolution of electoral legislation, and the functioning of the curial system, which limited the representation of national minorities. The electoral campaigns of 1897 and 1900 are examined in detail, showing how they marked the political awakening of Ukrainian society and the growing organizational maturity of Ukrainian political forces. Despite administrative pressure and Polish dominance, Ukrainian parties achieved significant electoral successes and strengthened their representation in Vienna. Much attention is paid to the social and demographic composition of the deputies: the majority came from the clergy, intelligentsia, and petty bourgeoisie, which influenced the political orientation and priorities of the Ukrainian movement. Ukrainian parliamentarians gradually gained political experience and became an influential force within the multiethnic empire. The dissertation also analyzes the socio-economic issues addressed by Ukrainian deputies in the Viennese Parliament. It shows that they actively advocated for the protection of the social and economic rights of the Ukrainian population, especially the peasantry – the main pillar of the national movement. In parliamentary debates, deputies demanded tax reform, a fairer distribution of state funds, the development of small-scale industries, and the promotion of credit cooperatives. Special attention is devoted to the agrarian question: Ukrainian representatives opposed the land monopoly of large estates, fought for peasants' access to credit resources, and supported the creation of agricultural unions and cooperatives. Their efforts contributed not only to the social protection of Ukrainians but also to the formation of a modern Ukrainian political program focused on social justice and economic modernization. A significant part of the study examines the struggle of Ukrainian deputies for national rights, cultural autonomy, and the expansion of parliamentary representation. Special emphasis is placed on their participation in the debates over electoral reform, which envisaged the transition from the curial voting system to universal male suffrage. Ukrainian parliamentarians regarded this reform as a key step toward the democratization of political life and a means of increasing Ukrainian participation in governance. The dissertation also explores their advocacy for linguistic equality, the development of Ukrainian education, and local self-government.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Parliamentary activities of Danylo Tanyachkevych (1897-1900) «Вісник науки та освіти» (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»).

Випуск № 7(25) 2024. С. 1207–1220.

- Казюк М., Гучак О. Діяльність українських депутатів у Віденському парламенті наприкінці ХІХ ст. (за матеріалами часопису "Діло"). Актуальні питання у сучасній науці (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія Економіка», Серія «Державне управління», Серія «Техніка», Серія «Історія та археологія»). Випуск № 8(26) 2024. С. 1169–1182.
- Parliamentary activity of Roman Yarosevych. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Історія / головний редактор Іван Зуляк. Одеса: Видавничий дім «Гельветика». 2024. Вип. 2. С. 71–76.

Наукова (науково-технічна) продукція: матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0111U009915

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Терещенко Валентин Дмитрович
2. Valentin D. Tereschenko

Кваліфікація: к. і. н., доц., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2262-1134

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Полич Мар'яна Іванівна
2. Mariana I. Polych

Кваліфікація: к. і. н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1285-2281

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Відокремлений структурний підрозділ «Чортківський фаховий коледж економіки та підприємництва Західноукраїнського національного університету»

Код за ЄДРПОУ: 37417766

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери 46, Чортків, Чортківський р-н., 48500, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Добржанський Олександр Володимирович

2. Olexander V. Dobrzhanskyu

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3817-188X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: вул. Коцюбинського, Чернівці, 58012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Прийдун Степан Васильович

2. Stepan Pryidun

Кваліфікація: к. і. н., доц., 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8825-7024

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кліш Андрій Богданович
2. Andriy Klish

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6074-6064

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Зуляк Іван Степанович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Зуляк Іван Степанович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Любінецька Марія Ігорівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна